

írta Romani Felice; zen. szerz. Bellini Vincenzo. Ford. Szerdahelyi József. Bem. Kassán volt, 1836. ápr. 12-én, Dérynével a címszerepben. (Lásd: Déryné Naplója, III. kötet, 275. oldal.) A Nemzeti Színház 1837. okt. 28-án iktatta műsorába, a következő szereposztással: Sever: id. Lendvay; Flavius: Frikk; Oroveso: Udvarhelyi; Norma: Déryné, kinek ez volt legnagyobb opera-sikere; Adalgisa: Éder Lujza és Klotild: Bartháné. A Nemzeti-ben száznegyvennégy előadást ért meg, főleg Wilt Máriának (1879. óta) grandiózus alakítása révén, akinek Normája felejthetetlen művészi élmény volt. A M. Kir. Operaházban 1886. jan. 1-én került először színre, felemelt helyárrakkal és a következő szereposztásban: Sever: Gassi Ferenc; Flavius: Dalnoki Béni; Oroveso: Ney Dávid; Norma: Turolla Emma; Adalgisa: Maleczkyné; Klotild: Henszler Helén. A M. Kir. Operaházban már csak összesen tizenhat előadást ért; nevezetes előadása volt 1886. ápr. 22-én, mikor itt is Wilt Mária énekelte először a címszerepet, kiszorítván abból végleg Turollát: hosszú szünet után első előadása pedig 1909. febr. 5-ikén volt a következő szereposztással: Sever: Lunardi; Flavius: Kertész; Oroveso: Venczell; Norma: Sebeők Sári, első föllépésül a M. Kir. Operaházban; Adalgisa: Szilágyiné; Klotild: Palóczy. Azontul nem is adták többé nálunk. A Városi Színház 1925. júl. 10-én mutatta be. A címszerepet Németh Mária énekelte; Adalgisa: Kőszegi Teréz; Sever: Somló József; Oroveso: Pajor Ödön; Klotild: Kisfaludy Melanie és Flavius: Hajas Károly volt.

Bellini 1831-ben kezdett a »Norma« komponálásához és négy hónap alatt készült el a partitúrával, melyet az átépített milánói Scala megnyitóelőadásául szántak és 1831. dec. 20-án be is mutattak. A közönség a bemutatón nagyon megoszlott tetszéssel fogadta Bellini új operáját és a csalódott kiváló olasz komponista még a premier estéjén ezt írta egyik barátjának: »Most jövök a Scalából, a Norma első előadásáról és amit el sem tudtam képzelni — fiasco, fiasco, sollente fiasco«. De, mint Rossini »Szevillai borbély«-a, amely a premieren tudvalevően majdnem megbukott, hogy rövid idő alatt azután az

operarepertoárak legnépszerűbb darabja legyen, a »Norma« is minden következő előadáson jobban tetszett és a műsornak egyik legnépszerűbb darabja maradt hosszú évtizedekig.

Normafa. Régi bükkfa a Svábhegy oldalában. A fát a hagyomány szerint még Mátyás király ültette, a századok folyamán a Pest-Buda, később a fővárossá, majd székesfővárossá előlépett Budapest lakosságának kirándulólhelye lett. Alig volt a városban szerelmes pár, aki ne kereste volna fel az idők folyamán megcsontult fát, amely történelmi emlékeket is őrzött magában, hiszen Görgey Artur 1849-ben Budavár ostromát innen irányította. Az évszázados fa a nevét onnan kapta, hogy a Nemzeti Színház tagjainak normanapi kirándulása alkalmával — a múlt század 40-es éveiben — Schodelné egy áriát énekelte itt a »Norma« című operából. A Normafa 1927. jún. 19-én kidőlt.

Normanapok. Azon napok, melyeken a róm. kath. egyház rendelete (latinul: norma) alapján színielőadás tartása tiltva volt. Ilyenek voltak: hamvazó szerda, húsvétvasárnap, pünkösd vasárnapja, Urnapja, Nagyboldogasszony és Kisasszonynapja, Mária menyemenetele napja, március elseje, mint II. Lipót halálózi napja, mindenszentek napja, december 22., 23., 24., 25. (Karácsony napja), stb. A régi színeszek a normanapot »szabadszeres-szünnap«-nak mondták. Manapság két normanapot tartanak meg: Nagypénteket és a Nagykarácsony előtti Szent estét.

Normandi Róza, színésznő, sz. Budapesten. A 80-as években az Orsz. Szívészakadémia növendéke volt, majd Bécsben fejezte be tanulmányait. Működött Karlsbad, Boroszló, Bécs színpadjain. 1890. febr. 28-án mint a Nemzeti Színház tagja bemutatkozott a »Nagy Galeotto« Theodora szerepében.

Noszeda Károly, a M. Kir. Operaház volt karigazgatója, sz. 1863. júl. 19-én, Pesten. Atyja N. Gyula, 48-as honvéd és vármegyei levéltáros volt, megh. 1905. aug. 17-én, Budapesten, 74 éves korában. Az Orsz. Zeneakadémiát végezte, majd 1898—1914-ig az Operaház zenekari, majd